

Fem år sedan Vioxx drogs in

Patienter får ny chans till ersättning

Christina Hellinge från Munkfors fick hjärtinfarkt våren 2003. Då hade hon använt smärtmedicinen Vioxx i tre år. Nu är hon en av många reumatiker som väntar på besked efter ny prövning av rätten till ersättning via läkemedelsförsäkringen.

Fem år efter att smärtmedicinen Vioxx drogs in från marknaden får 95 svenskar möjlighet att få sina ersättningskrav bedömda ytterligare en gång.

Orsaken är att Läkemedels-skadenämnden i slutet av förra året fastställde nya rekommendationer för när ersättningar till personer som använt Vioxx ska kunna betalas ut. Många som sökt ersättning är reumatiker.

Larm om skador

Vioxx drogs in 2004 efter larm om att det kunde orsaka hjärtinfarkt och stroke i form av blodpropp i hjärnan. Efter indragningen beslutade Läkemedelsskadenämnden att personer som använt läkemedlet och drabbats av hjärtinfarkt eller stroke kunde söka ersättning från läkemedelsförsäkringen.

Men kriterierna var strikta. Bara den som använt Vioxx i mer än 18 månader kunde få ersätt-

Ny forskning har visat att biverkningar kan uppstå mycket tidigare än man först trodde, säger Eva Benson Lindholm, vd i Läkemedelsförsäkringsföreningen.

ning om man drabbats av hjärtinfarkt. Personer som tidigare i livet varit rökare, hade höga kolesterolvärden eller övervikt hade svårt att få ersättning.

Ursprungligen fick bara 20 personer, av totalt 160 som ansökt, ersättning från läkemedelsförsäkringen. I december förra året beslutade Läkemedelsskadenämnden om nya förändrade kriterier för ersättning. Bland annat ändrades kravet på att Vioxx skulle ha använts i 18 månader innan hjärtinfarkten till att det räckte med att det hade använts i en månad.

Kraftig förändring

– Det är en mycket kraftig förändring, säger Eva Benson Lindholm, vd i Läkemedelsförsäkringsföreningen. Den beror på att ny forskning sedan Vioxx drogs in, visar att biverkningar kan uppträda mycket tidigare än man först trodde.

När Christina Hellinge drabbades var sambandet mellan hjärtinfarkt och Vioxx inte klarlagt.

– Jag fick Vioxx på sjukhuset efter infarkten, säger hon.

Då läkemedlet drogs in ett år senare hörde hon till dem som begärde ersättning. Eftersom hon använt medicinen i mer än de 18 månader som först krävdes hade hon gott hopp om att få ersättning. Men svaret blev nej.

Räckte inte

– Det stod i någon journal att jag rökte ett paket cigaretter om dagen, vilket var fel. Ett paket i veckan under vissa perioder skulle det vara. Rökningen i kombination med en speciell proteinbrist

Christina Hellinge fick hjärtinfarkt när hon hade ätit Vioxx i tre år. Nu hoppas hon få ersättning från läkemedelsförsäkringen.

Foto: Thony Liljemark/VF

jag lider av och Vioxx var enligt försäkringsbolaget orsaken till min infarkt och det räckte inte till för att få ersättning.

Sviterna efter infarkten gör att Christina Hellinge inte längre orkar arbeta heltid som tidigare. Nu har hon förnyat sin begäran om ersättning och hoppas att hon hör till dem som kan få ersättning med de nya kriterierna.

Upprättelse

En som redan fått ersättning enligt de nya reglerna är Ulla Åhlander i Vallentuna. Hon drabbades av en hjärtinfarkt i september 2000, sex månader efter att hon hade börjat äta Vioxx.

– Jag lyfte en handgräsklippare och plötsligt small det till. Det fanns ingen grundorsak till varför jag skulle drabbas. Jag har aldrig rökt, jag är smal och har alltid varit noga med att äta bra mat.

På den tiden bodde Ulla Åh-

lander i Östersund. Hon läste en artikel av distriktsläkaren Jan Håkansson i jämtländska Krokomb, som slog larm om att Vioxx kunde orsaka hjärtinfarkt. Då förstod hon sambandet och anmälde skadan till läkemedelsförsäkringen.

Men hon fick avslag i första omgången.

– De hänvisade till att jag bara hade ätit Vioxx i sex månader och ansåg att infarkten berodde på stress och oro i samband med att min man hade dött året innan. Jag är en psykiskt stark person och trodde aldrig på den förklaringen.

– Att jag har fått ersättning nu känns som en upprättelse. Men sviterna efter en hjärtinfarkt finns alltid kvar, en bit av hjärtat är skadat och jag orkar mindre än tidigare.

Magnus Lindström
Lotta Tillström

Nya reglerna gäller hjärtinfarkt och stroke

Reumatikerförbundet anser kraven för höga

Det är bara personer som drabbats av hjärtinfarkt eller stroke som berörs av de nya reglerna.

Anser man att man fått andra biverkningar gäller de allmänna reglerna för läkemedelsförsäkringen. De enskilda ansökningarna bedöms av försäkringsbolaget Zurich som betalar ut ersättning i de fall sådan beviljas.

– I januari skickade vi ut brev till 95 personer som vi bedömde skulle kunna vara berörda av de nya kriterierna från Läkemedelskadenämnden, säger Sonia Engdahl som är ansvarig på Zurich för de ärenden som rör Vioxx.

–Vi håller nu på att gå igenom de anspråk som kommit in i den senaste omgången. Hur många av dessa som får ersättning vet vi ännu inte.

Många reumatiker använde

Vioxx och Reumatikerförbundet har följt frågan om ersättning noga.

– Vi är inte nöjda med de nya reglerna heller, säger Anne Carlsson, ordförande i Reumatikerförbundet.

– Kraven är fortfarande för höga. Det verkar som om man letar skäl att slippa betala. Dessutom är de ersättningar man betalar ut orimligt låga. Vi vill inte ha det som i USA, men man kunde ju titta på Norge där ersättningarna är mycket högre. Det är inte orimligt med ungefär lika höga ersättningar i hela Norden.

Kraven är för höga, anser Anne Carlsson

Magnus Lindström

FAKTA

Så fungerar försäkringen

Läkemedelsförsäkringen ersätter skador som orsakats av läkemedel och ska inte förväxlas med patientförsäkringen som ersätter andra skador i vården.

Läkemedelsförsäkringen kom till 1978 som ett frivilligt åtagande från läkemedelsföretagen i efterdyningarna av neurosedynskandalen.

Den som anser sig ha skadats av ett läkemedel anmäler detta till försäkringsbolaget Zurich som administrerar och utreder skador. Om försäkringsbolaget kommer fram till att det är "klart mer sannolikt" att skadan beror på läkemedlet betalas ersättning ut. Den som är missnöjd med

ett beslut från försäkringsbolaget kan föra frågan vidare till Läkemedelsskadenämnden.

Nämnden består av åtta ledamöter som fattar rådgivande beslut som dock oftast följs. I sista hand kan man överklaga till allmän domstol eller skiljenämnd beroende på när skadan anmäldes.

Förra året anmäldes 557 skador. Av dessa har 65 fått beslut om ersättning, 288 har fått avslag och 204 är fortfarande under utredning.